

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRASTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. II. (METAII.)

WILKES-BARRE, PA., SAUSIO (JAN.) 20 D. 1910 M.

No. 3.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

ŠALIN SU PRIEŠAIS!

Šalinkis naktele,
Pribuk mums dienele,

Padėk nelaimingiems
Su priešais kovoti!

Šalin girtuoklyste,
Šalin tinginyste,

Laikas jau blaivybei,
Darbštumui vadauti!

Šalin su puikybe,
Šalyn su rustybe,

Laikas nuolankume,
Ir meilėj gyventi!

Šalin guodulyste.
Šalin veidmanyste,

Jau laikas dosnumui,
Atvirumui buti!

Šalin pavydėjims,
Šalin apkalbėjims,

Laikas kuogreičiausiai
Jau visiems linkėti!

Šalin su gudyste,
Šalin su lenkyste,

Kuogeriausiais norim
Męs lietuviams buti!

Juozapas Žiedelis.

TROŠKIMAS ĮGIMTOS ŽMOGUI LAIMĖS.

O mano dušia,
Sparnus liuosybės
Paėmus kuo-
veikiausiai,

Palikie kuną
Čionai ant žemės,
Skubink į dangų
greičiausiai.

Gana ant svieto
Esi privargus,
Gana jau tau čia
kovoti,

Metas ant amžių
Viešpačiui savo
Danguose nuolat
giedoti.

Taip sau protauja
Vargšas žmogelis,
Vargais šio svieto
kankintas,

Taip pageidauja
Tikriausios laimės
Troškimu meilės
džiovintas.

Troškimas laimės
Įgimtas žmogui —
Bet jei ją nori
Įgauti,

Tur' visą amžų
Karštai ir tikrai
Jau šičia Dievui
tarnauti.

Juozapas Žiedelis.

SENŲJŲ UŽGAVENIŲ NEDELIA.

Lekcija. — I Kov., IX, 24—X, 5. — Broliai: Ar nežinote, jog tie, kurie lenktynėmis bėga, visi, tiesa, bėga, bet vienas tegauna dovaną? Taip bėgkite, idant apturėtumite. O kiekvienas, kurs lenktynių vietoje nori pergalėti, nuo visko susilaiko. Anie, tiesa, idant pragaištantį vainiką gautų, o mės nepragaištantį. Aš tada taip bėgu, ne kaip ant abejo; taip mušiosi, ne kaip tas, kurs orą plaka. Bet varginu mano kuną ir vergijon priverčiu, idant kartais kitiems apsakinedamas, pats atmestas nebučiau. Bet nenoriu, broliai, kad nežinotumite, jog mūsų tėvai visi po debesių buvo ir visi perėjo mares, ir visi buvo apkrikštyti Maižiešiuje, debesyje ir marėse, ir visi tą patį dvasišką peną valgė, ir visi tą patį dvasišką gėrimą gėrė (o gėrė iš dvasiškos uolos, kuri paskui jį ėjo, o uola buvo Kristus), bet nedaug jų tepamėgo Dievui.

Evangelija. — Mat. XX, 1—16. — Anuomet kalbėjo Jėzus savo mokiniams: Priliginta yra dangaus karalija žmogui ukininkui, kursai labai anksti išėjo samdyti darbininkus į savo vynyją. O suderėjęs su darbininkais po skatiką dienas, nusiuntė anuos į savo vynyją. Ir išėjęs apie trečiąją valandą, išvydo kitus dykus prekyvietėje bestovinčius ir tarė jiems: Eikite ir jūs į mano vynyją, o kas bus teisinga, atiduosiu jums. Ir anie nuėjo. Ir vėl išėjo apie šeštąją ir devintąją valandą, ir taip-pat padarė. O apie vienuoliktąją išėjo ir atrado kitus stovinčius ir tarė jiems: Ko čia stovite visą dieną dyki? Tarė jam: Kad niekas mūsų nepasamdė. Tarė jiems: Eikite ir jūs į mano vynyją. O kad atėjo vakaras, tarė Viešpats savo vynyno užveizdėtojai: Pavadink darbininkus ir atiduok jiems užmokestį, pradėdamas nuo paskutiniųjų iki pirmųjų. Kad tad atėjo, kurie apie vienuoliktąją valandą buvo atėję, ėmė po skatiką. O atėję ir pirmieji, tikėjosi, jog daugiau turėtų imti, bet ir anie ėmė po skatiką. O imdami murmėjo prieš ukininką, sakydami: Tie paskučiausieji vieną valandą tedirbo, o padarei anuos lygiais su mumis, kurie nešiojome dienos sunkumą ir karštį. O anas atsakydamas vienam jų tarė: Prieteli, nedarau tau nuoskaudos: ar ne po skatiką susiderėjai su manim? Imk, kas yra tavo, ir eik: noriu taip ir tam paskučiausiam duoti, kaip ir tau. Ar-gi man nedera daryti, ką norių? ar tavo akis yra pikta, kad esu geras. Taip paskutienieji stosis pirmaisiais, o pirmieji paskutiniais, nes daug yra pavadntųjų, bet mažai išrinktųjų.

SENOSIOS UŽGAVENIOS.

Senovėje pirmieji krikščionys, o ypatingai dvasiškieji, nuo šio nedeldienio pradėdavo jau gavėnią. Darbar, šiuo jau nedėldieniu Bažnyčia mums primena, kad laikas pakutos prisiartina. Šios dienos Lekeijoje šv. Povilas mokina mus susitaikymo ir nusimarinimo. Jo tvirti ir rūstus žodžiai per daug šimtmečių skamba: "Broliai,

ar nežinote, jog tekietojai ant pralenkimo bėganti, visi tiesa bėga, bet vienas gauna laižybą? Taip bėgkite, idant apturėtumet. O kiekvienas, kursai vietoj sutikties nori pergalėti, nuo visko užsilaiko. O anie tiesa, idant pragaištantį vainiką gautų, bet mės nepragaištantį. Aš tada taip bėgu, ne kaip ant abejo: taip mušiosi, ne kaip orą plakdamas; bet varginu kuną mano ir nevalion priverčiu, idant kartais kitiems apsakydamas, pats atmestas nebučiau." Prakilnų gražus žodžiai ypatingai šiuose ištvirtimo laikuose. "Aš taip bėgu, ne kaip ant abejo; aš taip mušiosi, ne kaip, kad tuščiai, orą plakdamas," taip, ištikro! Žmogus, kurs garbę sau nori iškariauti, dirba su aiškiu tikslu ir tvirtu pasiryžimu. Toks žmogus mokinas valdyti netik savo liežuvį kad ne piktžodžiautų ir neteisybės nekalbėtų, ne tik savo pasielgimuose kantrybėje tęsa, neveizint į priešų užkabinėjimus; ne tik sulaiko akis, kad jos nedegtų pikto, pagedimu ar puikybe, bet jis valdo pačią savo širdies ir mislių šventyklą, savo dvasią: pačios žmogaus mintis yra kantrios, tvirtos, ramios, šventos, sukuoptos Dievuje. Toje širdyje visą laiką Dievo Dvasia gyvena; Dvasia tvirtybės ir romybės. Tokis žmogaus padėjimas yra geresnis ir prakilnesnis už ano, kuris svieta armijomis valdo ir tukstančius užkariauja miestų, nes jis išmoko tą, ką Dievas nuo jo nori — suvaldyti save. Jis išmoko suvaldyti puikybę, jis yra tikrai nužemintus žmogus, nes žino, jog pergali savo išganymo priešus tik su Kristaus pagalba, o be jos jis būtų pražuvęs. Jis visuomet stengiasi ir Dievo meldžia, kad tvirtesniu susivaldyme taptų, kad niekad neduotų papiktinimo ir niekad neižeistų artimo meilės. Jei kartais suklysta, nužemintai darbo atgailą, nenusimena niekad, ir savo nuo puoliais mokinas priausti artimui. Pačiu savo apsilankymu pas artimą pradžiugina, suramina ir pastiprina: nes jis yra Dievo šventykla ir atneša visur ir visiems ramybės Dievo, kuris jame gyvena. Jo gyvenimas yra tai gyvenimas gero kareivio ant žemės, kurį laukia nenykstantis vainikas danguje.

IŠ LIETUVOS.

Virbalis (Vilkaviškio ap.) Dar degtinės auka. Gruodžio 13 d. (s. k.) begerdamas degtinę staiga pasimirė Juozas Stasiukevičius. Palaidota be bažnytinių apeigų. "Šalt."

Biržai (Panevežio ap.). Miesto 4-klesė mokykla. Nuo lapkričio jau prasidėjo antri metai, kaip inkurta Biržų keturklesė miesto mokykla. Kol kas veikia tik dvi pirmutini klesi. Mokykla mirši, tai yra berniukams ir mergaitėms. Metai, priimant mokyklon, nėra tikrai apriboti, labiausiai merginoms. Šiemet viena davė pirmon kleson 24 metų, tik neišdavė. Iš viso mokinių per dvi klesi 97, tame skaičiuje 25 mergaitės. Pagal tikybą taip dalinasi: katalikų—34, reformatų (kalvinų)—33, stačiatikių—11, žydų—10 ir liuterių—9 mokiniai. Mokslas yra labai gerai

pastatytas. Be tų dalykų, kurie ineina programan panašių mokyklų, išguldoma dar naujosios kalbos: prancūziška ir vokiška kalba, o taipogi ir lietuviška. Pabaigus tokią mokyklą, lengvai bus galima įstoti 5 klesen gimnazijos. Už mokslą metams imama su apmokėjimu už kalbas apie 22 rubliu. Pastojant pirmon kleson reikalaujama maždaug, kaip ir pastojant gimnazijon, o gal ir šiek tiek daugiau. Reikia tiktai panorėti, kd daugiau lietuvių ir lietuvaikių atvažiuotų mūsų mokyklon.

X.

"Šalt."

Kalvarija (Suvalkų g.) Turim "Žiburio" draugijos skyrių, kuris platina tarp lietuvių šviesą ir susipratimą. Narių, užsimokėjusių metinį mokesnį, yra 440.

Gruodžio 6 d. po pamaldų bažnyčioj prasidėjo mokslo metas "Žiburio" mokykloj. Priimta vaikų ir mergaičių išviso 90, kitiems reikėjo atsakyti del vietos trūkumo. Gaila darosi, girdint, kad kai kurie vaikučiai net verkia pradeda, nerasdami sau vietos mokykloj; iš to galima manyti, koks tai dabar yra didelis noras ir troškimas tarp jaunosios kartos mokyties ir šviesties. Aišku, kad pas mus per mažai mokyklų, reikėtų valstiečiams pasirūpinti įsteigti kaimuose mokyklas.

Mokslo metas pas mus taip vėlai prasidėjo iš tos priežasties, kad senasis mokytojas, p. J. Juškevičius, ne savo laiku atsisakė nuo užimamos vietos, o kol suradome kitą mokytoją, kol gavome direkcijos viršininko sutikimą, daug laiko praėjo ir per tai susitrukdė mokslas. Atsisakė p. Juškevičius nuo vietos antroj rugsėjo pusėj, kaip pats aiškino, del silpnos sveikatos, nepradėjęs visai po vakacijų mokytis.

"Šalt."

Darsūniškės (Trakų apskr.). Lapkričio 28 d. buvo čia į teisėjus kandidato rinkimai. Išrinkta "geras" žmogus, nes jis pastatė daugiausia magaryčių. Iki vidurnaktų pas Leibuką "ponas teisėjas" mylėjo žmones už išrinkimą.

Žmonės vieton teisėjo išrinko degtinę.... Tai koks dar mūs žmonių tamsumas.

"Šalt."

Garliava. Ligų po sodžius vežiojimas! Čia iš senovės užsilaiko paprotys sergančius ir negalinčius vaikščioti elgetas vežioti per kaimus, ir tokiu būdu ūkininkai pradieniui juos maitina. Kiek tie ligoti vargšai pritiria vargo ir visokių sunkenybių, negalima nei apskaityti. Pasi-taiko nuvežti tokį ligonį prie žiauraus ūkininko, kursai neleidžia jo nei į savo pirkia įneiti: tuomet tą vargšą išverčia iš rogių į patvorį ir badu bei šalčiu nežmoniškai kankina. Pabaigoje lapkričio ir pradžioje šio mėnesio vieną iš tokių nelaimingųjų, Simaną Skučauską (paeina iš Išlaužos dvaro), vežiojo po Šniūrų, Kampiškių ir kitus kaimus. Dar jaunas, apie 30 metų žmogus, turi nušalusias ir pūnančias kojas ir beveik visiškai nepaeina. Ligonbutyje jis dar galima būtų išgydyti, o taip vežiuojant neilgai pragyves: bevežiodami peršaldė ir įvarė labai pavojingą plevritą. Žmogelis pasakoja, kad tarnavęs už skerdžių pas kokį ten Varkalą pie Rinkūnus, bet pavarytas žiemos metu, nakvodamas be pastogės nušalo kojas ir dabar jau beveik metai, kaip jį vargindami tampo po para-

piją. Jo kojos ir abelnai jau jis visas taip baisiai atsiduoda, kad jokių būdu negalima kitiems žmonėms būti toje troboje, kur jį paguldo. Žmonės bereikalingai save ir ligonį kankina! Juk mokami pinigai Varšavos ligonbučio užlaikymui! Kodel to vargšo nesiunčia į ligonbuti? Apie tai turėtų pasirūpinti viršaitis!

"Šalt."

Nemeiksiūnai (Panevėžio apskr.). Nelaimė. Lapkričio 27 d. pas ūkininką Paženeckį atėjo talkon jaunas vaikas Apynys prie garo kulkamosios mašinos. Norėjo jis leisti pėdus į mašiną, bet taip nelaimingai virto į mašiną, kad mašina nutraukė jam abi ranki. Į antrą dieną vargšas pasimirė.

"Šal."

Utena (Ukmerg. apskr.). Utenos miestelis nedidelis, kuone visas žydų rankose. Yra vartotojų draugija, bet jai silpnai einasi, kadangi mūsų žmonės su žydais niekaip negali atsiskirti. Kita yra sankrovėlė prie bažnyčios, bet jos savininkas labai sulenkėjęs. Dar čia yra p-lės Kemešaitės lietuviškas knygynas; einasi jai vidutiniškai. Tai ir visa lietuvių prekyba. Yra čia ir "Saulės" skyrius, bet paskutiniu laiku labai susilpnėjo. Greitu laiku čia bus inkurta valdžios keturių klesų mokykla. Kunigai čia abudu darbštus lietuviai. Puikiai pagieda bažnyčioje vargonininko vedamas choras.

Yra čia daug ir tokių, kurie mėgsta pasigirti savo "poleka" kalba. Gydytojas (Vodopalas), nors lietuvis, bet lenkamų atsidavęs.

Ūkininkai gyvena vidutiniškai, žemė nebloga, tik jų pirkios labai nešvariai laikomos: oras tvankus, nevėdinamas, o dažnai ir gyvuliai pirkioje laikomi.

"Šalt."

Geldaudiškis (Naum. apskr.). **Žiemą aria.** Pimajam sniegui nutirpus, dvar. Komaras išvarė darbininkus lauko arti. Iš pradžių ėjo gerai arti, nes buvo neįšalusi žemė, tiktai vietomis nesiekė žagrė žemės, kur buvo dar truputį sniego. Bet p. K. į tą nežiūrėjo. Dabar jau trečia diena kaip pradėjo po truputį šalti ir užsidėjo ant žemės pluta, bet dar teberinama. Sunkus arimas. Arkliai, šiaudais šieriami, nepaveža žagrės. O kalvis nespėja taisyti žagrių, nes į sušalusią žemę greitai sulaužo.

"Šaltinis."

Alvitas (Vilkaviškio apskr.). Alvitas yra garsus šv. Onos atlaidais, į kuriuos suplaukia daugybė žmonių. Ap-linkiniai žmonės gyvena pasiturinčiai, bet mažai tautiškai susipratę ir labai apsilaidę: mažai jiems rūpi apsišvietimas ir ūkio pagerinimas. Darbuojasi vien tik kunigai. Bet sunku ir jiems ką nuveikti be žmonių pritarimo. Keliais metais atgal įsteigtoji "Žiburio" draugija visai išnyko, kad net maža ten kas ją ir atmena.

Draugijų reikalams žmonės neturi laiko, bet smukles ir turgus lankyti tai turi laiko ir per daug.

Teapšviečia alvitiečius Dvasia šventoji!

"Šaltinis."

Igliauka (Marijampolė apskričio). **Gražus darbas.** Neperseniai čia apsigyveno p. Grinkevičius, buvęs Lom-

žoje ar tik ne mokytoju. Gaudamas emeritūrą ir turėdamas užtikrintą duonos kąsnį ir šiltą kambarį, rodos, galėtų ir pasilsėti mažumėlę po sunkių mokytojaus darbų. Bet kas myli tėvynę, tas myli ir jos žmones, tas jų naudai nesiliauja dirbęs. Igliaukos jaunimas niekuomi nesiskiria nuo visos Lietuvos jaunimo: ir čia girtuokliavimas, muštynės, naktimis valkiojimas nepirmiena jaunimui, ypač šventadieniais. Taigi į jaunimą ponas Grinkevičius, kaip matyt, ir atkreipė akį. Šventadieniais kviečia jaunimą abiejų lyčių, mokina juos dainuoti, žmoniškai elgties ir gražiai kalbėti. Žada surengti šeimynišką vakarėlį. Žodžiu kalbant, pradžia labai graži, sumanymai prakilnūs. Tik tegu Dievas stiprina jo nebejaunas jėgas ir augina sėklą, kurią jis beria į jaunimo širdį.

“Šaltinis.”

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

SHENANDOAH, PA.

Čionai Sausio 7 d. š. m. pasimirė žmona Andriejaus Narijausko, neišsirus nei dviejų sanvaičių. Narjaušienė turėjo 23 metus amžiaus ir penki metai kaip buvo ištėkėjusi. Liko vyras, vaikas ir mergaitė. Laidojo utarninke, lydint daugybei žmonių. Išpradžių nulydėjo į bažnyčią šv. Jurgio, kur išklausių trejų mišių ir pamokslo — nulydėjo į kapus.

PHILADELPHIA, PA.

Gruodžio 31 d. 1909 m. Lietuvių Muzikališkoj sve-tainėj prie Allegheny Ave., tapo parengtas “Kanklių Kliubo” koncertas ir balius. Pirmiausiai padainavo vietinis choras, vietinio vargonininko vedamas, paskui sekė eilė muzikališkų išpildymų. Choras, matomai, silpnai buvo surengtas, norints, negalima pasakyti, kad jau visiškai būtų nenusisėkęs. Labai gražiai tapo atliktos kelios muzikališkos pjesos; neblogiausiai paskambino ant mandolinų mergaitės M. ir L. Labai gražiai paskambino viena ypata solo ant citros ir p. A. O. puikiai pagriežė ant smuiko. Tik vieną galima užmesti, kad publika neužsilaikė romiai, ir kenkė kitiems klausyti. Pagalios, geriausiai nusi-sekė chorui, atvažiavusiam iš South pusės, vadovaujant gabiam jo mokytojui, šv. Kazimiero Bažnyčios vargonininkui p. J. Hodell. Choras puikiai sudainavo keletą tautiškų dainų, bet labiausiai visiems patiko pasveikinimas su Naujais Metais “Ilgiausių Metų.”...

Daugiau tokių koncertų!

VI. K.

NEW YORK, N. Y.

Kiek yra New Yorke lietuvių, sunku sužinoti, bet menama, kad susirinkus apie du tukstančius. Bet daugumas jų iš priežasties brangumo pragyvenimo, negyvena New Yorke, tik Brooklyne, Jersey City, Elizabeth ir kitur, atvažiuodami New York'an dirbti. Pereitą subatą lietuviai turėjo didelį balių ant naudos lietuviškos bažny-

čios, kurią žada pavasariop pradėti statyti, rods, jau ir lotus turi nusipirkę.

YONKERS, N. Y.

Pas mus begalo daug sniego, kad ir išbristi sunku. Darbai eina labai silpnai, o ypatigai cukrinėse, dirbame po 3—4 dienas į savaitę, o iš to uždarbio ką gauni sunku darbininkui su šeimyna išgyventi. Netik-ką seniau pribuvusiems darbininkams sunku gauti, bet iš kitur tiek privažiavo, kad kas rytas ilga jų eilė laukia palei dirbtuvių duris ir poliemonai turi juos skirstyti. Kepurių dirbtuvė dirba lietuvių apie 20, bet pradedant dirbti gauna visai mažą užmokestį ir tik įsidirbęs ir išmokęs velti kepures gali gauti du doleriu. Karpetaunese ir gi dirba keli lietuviai ir lietuvaits, bet lietuviui sunku tenai gauti darbas, nes ungurai kenkia visokiais budais, kad tik lietuviai tenai nedirbtų.

Visur žmonės girtuokliauja, bet turbūt ne taip baisiai kaip pas mus. Kelios savaitės atgal du broliu Radzevičiuku, pasigavę išeinanti iš lietuviškos smuklės užmušė vieną vaikina. Dabar gina juodu advokatai, bet turbūt, vaikinams prisieis blogai.

Dr.

SCRANTON, PA.

Sausio 12 d. pas mus atsilankė iš Pittstono mylėtojai lošikai ir suloše juokazaislę “Žydas ir žydbernis.” Lošimas nusisekė, ir rodosi, lošikams nieko negalima užmesti, nes kiekvienas atliko savo rolę kuogeriausiai. Laike pertraukų buvo deklamuoja ir dainuota. Ypač sugraudino publiką deklelavimas p. Tulabiutės ir p. Rudaičiūtės; pirmoji dekliauvo “Paraginimas,” o antroji “Cit, neverk Lietuva.” Taipogi gerai sudainavo p. J. Zujus “Lopšinė.” Po viskam buvo šokiai ir žmonės pasilinksminę iki 12 val. nakties — išsiskirstė namo.

Zbrs.

WILKES-BARRE, PA.

Vietinės žinios.

Sausio 13 d. Ashley anglių kasyklose tapo sutrintas Antanas Mikalauckas, 45 metų amžiaus. Paėjo iš Suvalkų gub., Seinų pav., Parečenų kaimo; Amerikoje išgyveno suviršum 20 metų. Sausio 16 d. tapo gražiai palaidotas, dalyvaujant šv. Traicės Draugystei. Lai Viešpatis būna jam mielaširdingas!

Praeitą nedeldienį vietinis lietuvių klebonas skaitė ištisų metų ineigas ir išlaidas. Ineigų būta: menėsinių mokesčių ir ant bažnyčios \$5951.25. Už kapines \$277.00. Dešimtųjų prie durių \$104.90. Diecezališkų kolekto \$101.50. Nuo baliaus \$108.40. Viso labo: \$6543.05. Likę nuo 1908 m. \$12502.72; tatai sykiu \$19045.77. Išlaidos: Algoms — kunigui \$900.00, vargoninkui \$480, duobkasiui \$175.00, vanduo \$20.00, elektrika \$40.80, Cathedraticum \$25.00. Taksos, apsaugojimas ir diecezališkos kolekto \$260.46, pataisymai naujų daigtų, pirkimas ir tt. \$343.38., sekretoriui \$32.00, anglys \$114.00, kontraktoriui už naująją bažnyčią \$8591.36, architektoriui \$200.00. Viso labo \$11182.00. 1910 metams lieka \$7863.77.

Visokios žinios.

Nusižudė.

Montgomery, Ala., nusižudė Frank Pabst, savininkas bravoro "Capitol City Brewing Co." Nusižudimo priežastis toji, kad blaivinikai tam mieste pergalėjo ir uždarė visas aludes, ir jis per tai nustojo savo turto ir jam grėsė skundas. Jo žmona mirė neseniai taipo-gi iš tos pačios priežasties.

Visopasaulinis trustas.

Pierpont Morgan iš New Yorko kartu su vokišku banku Berline, mąsto sutverti trustą, kursai kontroliuotų viso pasaulio pirklybą salietra. Abi pusi tam tikslui aukojo 200 milijonų dolerių. Trustas noris nupirkti visas salietros kasyklas Chil'ej ir Norvegijoje.

Ore ant 3500 pėdų augščio.

Daug kartų buvo bandyta pasikelti oran, bet paskutinasai Lathamo bandymas perviršijo visus lig šiol buvusius bandymus, kursai Sausio 7 d. pasikėlė ant 3500 pėdų augščio, arba augščiau ant 2000 pėdų, negu jo pirmakūnai broliai Wrightai ir Paulhah'as. Reikia pridėti, kad Latham'as ant savo orlaivio buvo pakilęs taip augštai, kad visiškai nebuvo galima jo užmatyti, arba atrodė vos vos užmatomu juodu taškeliu.

Rockefelleris priešais paleistuvystę.

John D. Rockefelleris, sunus garsaus tėvo gazo trusto, aukojo savo milijonus ant kovos su paleistuvystė. Jisai turi tam tikrus detektivus, kuriems prisakė persekioti gyvojo tavoro pirklius ir naikinti paleistuvystės namus. Jisai yra pirmsėdžiu prisiekusiųjų teisėjų New Yorke ir sugraudintas kelių motinų, kurioms tapo pavogtos dukterys, pradėjo tą kovą.

Iš tiesų prakilnus tai sunaudojimas pinigų ir be abejonės atneš pageidaujamus vaisius.

Baisus brangumas.

Iš New Yorko praneša, kad tenai viešpataujas neišpasakytas valgomųjų daiktų brangumas. Pavyzdin, tuzinas šviežių kiaušinių prekioja 70 centų. Už senesnių tuziną, reikia mokėti 50c. Tasai neišpasakytas brangumas gali būti priežastim riausių, kurios nežinia kuom gali užsibaigti.

Net vienas milijonierius C. Barber, turintis didelę degtukų dirbtuvę išsitarė, kad žmonės negali jau pakelti ir taip augstų kainų valgomų daiktų, ir kurie dar vis kasdieną eina brangyn. Anot jo milijonams žmonių nėra kitokio išėjimo, kaip tik sukelti revoliuciją ir išsirinkti geresnius įstajmdavėjus ir valdininkus. Bet kad tas yra negalimu, nes valdininkai pavirto į žmonių išnaudotojus, kad trustai traukia paskutinius syvus, tai-gi anot jo pasilieka tik vienas vaistas revoliucija, jeigu koku-nors stebuklu sėtikiai nepersikeis.

Pravoslavija nyksta.

Laikraštis "Rossija" praneš, anot sanskaitos Vidaus dalykų ministerijos, kad labai daug pravoslavų pameta savo tikėjimą ir pereina į katalikišką. Tasai nykimas pravoslavijos patėmytas nuo Balandžio 17 d. iki 1909 m. Sulyg tų žinių per tą laiką nuo pravoslavijos perėjo į katalikystę 233 tukstančiai žmonių, o iš jų Lenkų Karalystėje 168 tukstančiai ir 9 vakarinės gubernijos apie 62 tukstančiai. Iš kitos pusės pažymėtinas labai mažas perėjimas kitatikių į pravoslaviją.

Pakorė lenką.

Mieste West Chester, Pa., vietiniame kalėjime tapo pakartas lenkas Jonas Chokwaski, kaltinamas savo senos pačios ir Harry James'o su apiplėšimo tikslu. Nuteistamjam prieš mirtį leido per telefoną pasikalbėti su seserim. Pilnu nerimasties balsu jis pertikrinėjo seserį, kad jis nekaltas ir apalpo.

Kas žin, ar tik ištikrųjų teismas nepadarė klaidą, Washington'e, Pa., kur pakorė nekaltą kroatą, kas dabar ir išėjo aikštėn.

Milijonierius kalėjime.

Ch. W. Morse, dar neseniai buvęs piniguočių-galinčiu. ledo trusto karalius, laivų ir puikių ruimų savininkas už nešvarias apgavystes atsidurė kalėjime Atlanta, Ga., — turės tenai išbūti 15 metų, dirbdamas kaip siuvėjas. Bet netik-ką turi dirbti, bet ir valgyti tą, ką kiti kaliniai valgo. Jo visas valgis per dieną išneša 10½ centų. tai-gi galima įsivaizdyti, koks tai turi būti valgis. Morse kitados daugiau mokėjo už vienus pietus, arba už gerą cigarą, negu jo užlaikymui dabar išleis per visus metus.

Tolstojus mirštantis.

Kaip laikraščiai praneša, rodosi, jau artinasi mirtis Tolstojaus. Garsus raštininkas vis labiau serga ir sveikata visiškai atsisako tarnauti. Jau ir rašyti negali pats, tik diktuoja laiks į laiką savo raštininkui. Tolstojus gimė 1828 m., taigi turi 81 metus.

Suomija nerimsta.

Parubežinė Rusijos sargyba sukonskavo 3 tukstančius šautuvių ir milijoną patronų, kuriuos vežė Suomijos revoliucionieriai rakanduose. Tas atsitikimas parodė, kad Suomijos pirkliai jau keli mėnesiai gabena ginklus, veik su kiekvienu rakandų gabenimu. Viskas tas reiškia, kad suomiečiai, bent radikališki šalininkai rengiasi sukilti, jau dabar pradėdami partizantišką kovą, sustabdydami traukinius, užpuldinėdami ant Rusijos valdininkų.

Baisus pranešimas.

"Turiu jums šiandien pranešti tą, kas mane kankino per ištisus metus. Negaliu ilgiau užtilėti baisios paslapties. Rugsėjo 3 d. 1903 m. aš užmušiau netoli Washington'o, Pa., kontraktierį Fergusoną, o žmogus, toj

užmušystėj nužvelgtas tapo neteisingai pakartas, o kitas ant 20 metų nuteistas kalėjiman.”

Taip vakar skambėjo prisipažinimas italo J. Vastello, dabar esančio kalėjime už nekurią kaltes netoli Moundsville, W. Va.

Kas sugrąžis anam gyvastį, o kitam kelius metus, praleistus kalėjime? Tas atsitikimas yra vienu daugiau, parodančiu, kad reikia panaikinti mirties bausmę.

Naujas Kopernikas.

Iš Rymo praneša sensacijinę žinią, į kurią sunku tykėti. Tas naujas Kopernikas yra italas Mykolas Pittaluga, kapitonas laivo, vikščiojančio tarp Genuos ir Argentinos. Keliaudamas per 40 metų jis darė astrnomiškus apskaitliavimus ir patėmijimus ir pagalios priėjo prie to, kad Koperniko sistema yra paremta ant klaidingos hipotezos. Jisai darodinėja, buk žemė nesisuka aplink saulę, bet tikrai apie savo ašį, kad visi dangiški kūnai turi savo locną šviesą ir pritraukimo jėgą, kad saulė yra 44 kartus mažesnė už žemę, ką paliudija jos užtemimai, kad menulis taipogi turi savo locną šviesą, buk saulė tik sukinasi apie savo ašį, kad saulė nuo žemės yra visai arti ir daug kitų patėmijimų jis veda, visi jo patėmijimai griaua viską, į ką lig šiol žmonės tikėjo.

Ar tik nebus tai naujas Cook'as? Lai astronomai svarsto, ar yra teisingi to naujo Koperniko patėmijimai, ar ne.

Pradėjo kovą.

Amerikos Darb. Fed. apskelbė karę plieno trustui, kursai kaip žinome, stengiasi suardyt vienybę suorganizuotų darbininkų ir nenori pripažinti unijos. Amer. Darbo Fed. išleido atsišaukimą į 1,540,000 savo narių, kviesdama juos aukoti pinigus ant kovos su galingu trustu. Iki šiol surinkta 154 tukstančiai dol. Yra tai tik maža dalelė reikalaujamų pinigų, bet Darbo Federacija tikisi, kad nenustos plaukią aukos taip prakilniam dalykui, k. v. kova su didžiausiu darbininkų išnaudotoju plieno trustu.

EMIGRACIJA.

TREČIOS KLESOS KELEIVIAI.

Emigracijos Komisija Washington'e, kad ištirtų emigrantų padėjimą laike jų kelionės jurėmis, išsiunčia, laikas nuo laiko, tam tyčia agentus, kurie, sykiu su emigrantais, trečia klesa keliauja ir jų padėjimui prisižiuri.

Taip, pereitą metą, gruodžio mėnėsyje, visi komisijos tam tyčia išsiųsti agentai, vienu balsu, sugrįžę, pranešė, kad, ant visų laivų trečioje klesoje truksta švarumo, kad valgiai negalimi ir kad ypatingai blogai pasielgiama su moterims.

Viena komisijos agentė moterė taip kalba: per dvyliką dienų, man esant ant laivo, gyvenau aplinkybėse ir betvarkėje, kuri užgaudavo visus mano jausmus. Tik jurių vėjas suteikdavo poilsį tame bauriame padėjime. Nešvarios kalbos vyrų, riksmų moterių, kurios stengėsi nuo jų apsiginti, verksmas vaikų, kenčiančių iš priežasties blogiausio padėjimo, tiesiog, kiekvienas atbalsis, pasiekiantis mano ausis, erzino neapsakomai. Nebuvo regyklos, priešai kuria akis nebūtų norėjus užsimerkti. Visur nešvaru, įkirų, bauru palytėti. Kiekvienas išpūdis — skausmas. Bet už viską bauriausia — tai nedorybė viešpataujanti. Per dvyliką ištisų dienų, aš buvau priversta gyventi tame neatsakomame, nepriderančiame ir priverstiname mišinyje vyrų ir moterių, kurių nepažinojau, ir kurie tankiai nekalbėdavo nei ta pačia kalba. Yra tai negalimas daiktas, kad žmonės tokiose sąlygose gyvendami, medžiagiškai ir doriškai nenukentėtų.”

Kitos moters, taip-pat komisijos agentai, praneša apie bauriausį ir nedoriausį pasielgimą laivo tarnų su moterims, kurios ant laivo užtikrintos ramybės neranda, regint vyrus nuolat įeinančius į jų kambarius. “Nariai laivo personalo, kalbėjo viena žmona, — niekad neužmiršta užgauti moteries; jei ją rengianties pamato, sustoję žiuri, o atkinai ir užgauti išdrįsta. Vieną vakarą, kuomet orui atšalus ankščiau atsiguliu, tarnų perdėtinis įėjo į mūsų skyrių ir, manęs nepatėmijęs, prisiartinio prie lenkės merginos, kuri jį šalin nustumė. Jis tečiau nesitraukė, bet stengėsi ją paveikti. Paleido tik kitoms moterims tuotarpu įėjus. O juk tai buvo žmogus, kuris turėjo būti mūsų globėju ir prie kurio teismo reikėtų mums kreipties, nukentėjus kokią nuo kitų skriaudą.”

Raportai praneša, kad ant daugelio laivų, su senais įstatymais, negalima moterims nors kiek užlaikyti švarumo. “Neviena žmona, kad ir kukliausia, turint bendrį su vyrais praustuvę ir sūrų vandenį, negali būti švaria per dvyliką ir daugiau dienų kelionės. Yra uždrausta nešties vandenį nusiprausimui į gulamuosius kambarius, pagalios ir nėra kame jį nusinešti. Rankšluosčių nėra nei šešelio muilo.”

Kaip galima buvo tikėtis, tie raportai padarė labai didelį įspūdį. Senatorius Illingham, Emigracijos Komisijos prezidentas, perstatė Valstijų Senatui du sumanymus, kurie turėsią pataisyti daug blogo.

Žinoma, raportai labai apėjo ir laivų kompanijas. Jos nuo užmetinėjimų ginasi. Taip, F. P. Young, American Line kompanijos administratorius, teisinasi, kad ant jo linijos laivų nieko panašaus atsitikti negalėjo, nes jis nebuvo apturėjęs jokių skundų. Vyrų, paprastai, važiuoja atskirai nuo moterių ir tik vedusiems yra skiriamas tas pats kambarys. Valgis esąs kuogeriausias.

Iš Londono taip-pat protestuoja kitos kompanijos, kaip: White Star Line, Cunard Line, Allan Line.

Emigracijos Komisorius William Williams, New Yorke, buk išsireiškęs, jog jis taip-pat negavęs jokių priešai kompanijas skundų nuo emigrantų, išlipusių ant Ellis Island.

Sunku skysties prastiems žmoneliams, nemokantiems kalbos ir nežinantiems, kur ir kaip skundą įnešti. Jie mo-

ka tik tylėti ir kęsti. Nuo atkeliavusių neretai pasitaiko išgirsti, kad ant laivų su žmonėmis apsieina arčiau, kaip su gyvuliais, o valgis taip esti blogas, kad reikia pirkti arba badą kęsti. Gera būtų, kad skaitytojai, dėl kitų persergėjimo, praneštų "Draugui" vardus laivų ir kompanijų, kurios taip blogai su emigrantais apsieina.

Rusų laikraštis "Rieč" praneša, jogei "Vaizbos ir Pramonijos" komisija neužilgio svarstys emigracijos sutvarkymo reikalą Rusijoje. Tam tikslui būsią panakinti pašpartai, o paliudijimai (vidai) emigrantams būsią suteikiami dykai. Žinoma, Rusų komisija stengsis visą savo šalies išeivybės srovę atkreipti į savo uostą Liepojuje, iš kur tik tam tyčia valdžios paskirti laivai vežiosią išeivius į Ameriką ir atgal. Paliudijimus išeiviai galėsią gauti arba namieje nuo vietinės savo valdžios arba Liepojuje; tik šiame paskutiniame atsitikime bus reikalaujamas policijos paliudijimas apie tapatybę asmens, iš kur paeina.

Lietuvių atstovams Dumoje šiuo klausymu reikėtų taip-pat užsiimti, nes žymus nušimtis mūsų tautiečių, kas metasųžurin keliauja, atjausdami visą sunkenybę dabartinės betvarkės. Kad išeiviai lengvai ir dykai galėtų pašpartus ar paliudijimus namieje gauti, daug jų sugrįžtų į Lietuvą, nei kaip dabar. Be pašparto, paprastai, išvažiuo, bijosi sugrįžę persekiojimo ir pabaudų ir žuva Lietuviai svetimoje šalyje.

Vairininkas.

Kokie išradimai dar reikalingi?

Garsus Amerikos išradėjas Thomas Alva Edison išpasakojo "Independento" reporteriui (žiūr. "Inventions of the Future" tame saviraštyje, Jan. 6, 1910), kokius daiktus žmonės gali ir privalo išrasti. Perpasakojame tą straipsnį trumpai.

Pirm visko, žmonėms reikia pasirūpinti ištraukti pilną galybę iš kuro. Svaras anglies turi savyje tiek energijos, kad gali apnešti pats save aplink visą žemę. Tuo tarpu geriausios garo mašinos sunaudoja vientik penkioliktąjį nušimtį tos energijos; 85 nušimtis yra paleidžiamas niekais.

Daugelis žmonių jau dabar laužo galvą, kaip galima būtų paversti anglį elektriškai tiesiog, išmetant iš tarpo deginimą ir garavimą, vadinasi apsieinant be pečių, kurenimų ir garo. Jau vartojama "rudinimo" (oksidacijos) metoda. Tiesą sakant, rudinimas, degimas ir sprogimas yra vienas ir tas pat daiktas — skirtumas tarp jų guli laike, kokį ima susilaukti vienos ir tos pačios pasekmės. Sprogti — tai reiškia, sudegti labai trupu laiku; surudyti — tai sudegti ilgu procesu, o "sudegti" — tai išleisti iš savęs energiją vidutiniu laiku. Ligšiol visi prietaisai "rudininti" anglį (—deginti ją išpalengviausia) yra perbrangūs ir neišduoda laukiamųjų rezultatų, todėl ir neapsimoka. Išradus naujus įrankius, anglis nustos būti taip aikvojama, kaip dabar.

Kitoji galybė — tai radijus. Jo negalima sudeginti, bet mes nežinome, iš kur ir kaip radijuje susirinko energija. Bet toji energija yra didelė. Jeigu galima būtų sukrauti vieną vagoną radijaus, tai tasai vienas vagonas tu-

rėtų tiek galybės, kiek yra milijonuose vagonų anglies, iškasamos iš po žemės Suvienytosiose Valstijose. Radijus yra visur: vandenyje, uolose, žemėje; jeigu ne radijus, žemė būtų jau seniai užšalusi. Visa radijaus galybė kyla iš greitumo. Bet radijus yra labai pavojingas nes didesnioji jo kruvelė gali užmušti viską aplinkui. Tai-gi ateičiai prisieis pagalvoti nemažai apie šitos galybės suvaldymą.

Apskritai, žmonės nežino dar, kas yra radijus, kaip nežino daugelio kitų daiktų. Musų penki pajautimai yra labai silpni tēmytojai to, kas darosi aplink mus.

Krioklių (vandenkričių) galybė jau dabar yra išnaudojama užtektinai. Reikia pradėti naudoties priplaukimų ir vilnių energija. Bet vėjo malūnai turėtų gražiausią ateitį, jeigu vėjo energija būtų perliejama į elektrikos baterijas.

Saulės spēka jau yra išnaudojama iš dalies. Arizonoje yra mašina, turinti 30 arklių spēką, varoma saulės spinduliais (ypatingi stiklai sutraukia saulės spindulius kruvon ir kaitina vandenį, kurio garas varo mašiną).

Vulkanų galybė dar nesinaudojama. Bet ateis laikas, kuomet rukstantieji vulkanai tarnaus žmonėms taip, kaip tarnauja kriokliai. Geizeriai, kokie yra Yellowstone parke, galės būti gerais elektrikos gamintojais.

Ateičiai reikia išrasti, kad mašinos eitų laisvai, švelnai, negęstų.

Vienabėgis traukinys (monorail) Edisouni nepatinaka. Geležinkelių statyme tapo išpat pradžių padaryta klaida: jiems reikėjo duoti 6 pėdas pločio, o davė tik 4 pėdas ir 9½ colio. Dar pradėsią taip statyti geležinkelius už kiek laiko.

Aeroplanai bus mažesni, bet turės didesnę stumiamąją galybę. Jie nesibijos vėjo ir galės lakstyti bent kokiam ore.

Nors Emiliui Fischer'ui ir jo mokiniams nusisekė padaryti keletą chemiškųjų valgių, bet vaisboje darytini valgiai niekad negalės eiti lenktynėmis su gamtos produktais. Jau dabar skundžiasi, kad natūraliniuose produktuose per daug esą chemiškųjų priemaišų...

Bet drapanos bus taip pigios, kad aleiviena moteriškė galės rėdyties pagal madą. Šilkai dabar jau daromi iš medžių ir blizga geriau, nekaip tikrieji.

Apie ateities išradimus daug ko negalima kalbėti, nes nežinome daugelio daiktų: nežinome, kas yra svarumas, nežinome, kas šiluma, šviesa, elektriškai — nors naudojame tuos daiktus apčiupomis. Nežinome, bet įtariame truputį. Reikia mums dar daug-daug mokyties.

Dabartinis draugijos sutvarkymas biaurus. Ateityje reikės sustabdyti girtybę, vadinasi išdirbinėjimą ir pardavinėjimą svaiginančių gėrimų. Už 200 metų, atpigus reikalingiems pragyvenimui daiktams, prastas darbininkas gyvens taip, kaip dabar gyvena lobininkas, turįs 200 tūkst. dol. metinių įėmimų. Ateityje nedirbs su rankomis dirbtuvėse; žmonės prižiūrės tik tai mašinas, kurios atliks visokią darbą. Dienos darbas tęsis 8 valandas. Žmonės reikalauja būtinai tiek dirbti, nes kitaip pasileis ir neberas laimės...

Tai taip pranašauja vyras, kuriam žmonija dėkinga už daugelį — daugelį daiktų.

DRAUGAS

**KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS**

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

"D R A U G A S"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

SKAITYTOJŲ ATYDAI.

Primename visiems "DRAUGO" skaitytojams, kurių prenumerata jau pasibaigė, kad laikas ją atnaujinti, kitaip busime priversti sulaikyti laikraštį.

"DRAUGO" Administracija.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Vaižgantas pajuokė Vilniaus "Viltį" (No. 145) pirmąjį "Garnio" numerį. Prisikabino prie paties vardo: "garnys" mat reiškias rusų "caplia," o ne tą ilgąjį paukštį, kurį lietuviai vadina įvairiais vardais: gandrą, gužutį, storką, busilą — rusai "aist," lenkai "bocian," kitos tautos dar kitaip. P. Vižgantui nepatiko dar ir tat, kad "Garnys" ketina kapoti, iki kol nepastips, visokias "dvasines varles, gyvates ir rupužes." Žinoma, nemandagumo negalima pagirti, kad jį rastumime net juokų laikraštyje: tokie žodžiai, kaip "gyvatė," "rupužė" — kad ir "dvasinėje" prasmėje — labai negražiai skamba ypač

amerikiečių ausyse. "Garnio" redakcija galėjo labai lengvai jų išvengti. Bet yra dar vienas daiktas, iš kurio p. Vaižg. piktinasi, o mes nesipiktiname nei kiek, — tai pasijuokimas iš uolių mūsų kalbos valytojų. Išties, metimas laukan senų, visiems suprantamų — kad ir svetimų — žodžių, o jų vieton dėjimas provincijonalizmą, daigi neturinčių tikros prasmės, yra kartais labai juokingas. Ginčai už "gurguolę," ar "guotą," "grupės" prasmėje, yra išties... įdomūs. Vien, žodžiai negražūs; antra, didumai lietuvių nesuprantami, o jei kas juos supranta, tai taiko prie ypatingų daiktų (pav. "guotas" yra vartojamas, kalbant apie grybus). Daug geriau būtų palikti įgijusią visapasaulinę pilietybės teises "grupą," perdirbtą sulyg mūsų kalbos reikalavimais į "grupę." Inteligentams šitas žodis suprantamas, o kiti greičiau sužinos jo prasmę, nekaip "gurguolės" ir tt. Panašiai "dabita," "atšakai," "dorybingas" ir tt. tikrai temdina skaitytojus. Kalbos gražumą išdirba ne kalbininkai, bet stilistai. Mickevičius, Krasinskis, Puškinas, Dante, Šekspyras, Šileris ir tt. savųjų kalbų išdabinimui atsivėrė šimtus akademikų. Musiškių: Bugos ir Jablonskio kalba daug sunkesnė ir mažiau suprantama, nekaip, padėkime, Kudirkos. Kaip kada nei patys kalbininkai nežino, ką daro. Buvo įvedę "velionį;" tasai žodis buvo jau prigijęs mūsų kalboje ir literaturoje — tik štai tapo atrasta, kad "velionis" negerai nukaltas, kad reikia grįžti prie "nabaštiko" (kiti rašo "nabašninkas," dar kiti "nabaštininkas.") Išvarė iš kuno dušią, pavadino ją "vėle," kunui davė "sielą," — o dabar jau atranda, kad "dušia" geresnė už "sielą" ir "vėlę." "Mylista" buvo apskelbtas slavisku žodžiu, bet p. Buga pagarsino jį esant lietuvių kalbos turtu. Na, tai dabar žmogus ir žinok, kaip rašyti!

Pirmiau rašėme "mes," "šimet," "linksmis," "gyvens," "lyja," "avys"... — ir buvo gerai. Kriaušaitis liepė pridėti visokių ženklų iš viršaus ir apačios, vienur išmesti nereikalingas raides, kitur išprausti į tarpą. Paklausėme. Dabar vėl revoliucija: Kriaušaitis negeras, Jaunius negeras, Baranauskas negeras — niekas negeras. Et, jau kas-kas, bet "Saulė" turi gerą progą pasiteisinti iš to, kad yra pasilikusi "civilizacijos" užpakalyje!

Vyskupas Baranauskas turėjo teisę pasakyti, jog yra geriau vartoti svetimą, bet plačiai žinomą žodį, nekaip grynai lietuvišką, bet retai kam suprantamą. Jam "znaimus," "pakuta" buvo brangesni už "išsaknojamą" ir "gervėratį." Atsiras dar tarp mūsų literatiškas genijus, kursai nežiūrės į "mėdrea szkło i oko" ir palengvins mūsų rašiją nuo sunkenybių ir painumų, kuriais teikiasi ją apdovanoti visokie mokslo vyrai, ką rupinasi žodžių grynumu, bet ne jų gražumu, naudingumu ir suprastinumu. "Garnys" gerai padarė, kad pasijuokė truputį iš tokių geradarių — "pilologų."

Šiomis dienomis skaitėme dienraščiuose apie mažą, bet labai svarbų atsitikimą Suvienytųjų Valstijų gyvenime. Vyriausias girių užveizdėtojas, Gifford Pinchot, tapo pavarytas nuo vietos; drauge su juo tapo atstatyta

du jo padėjėju. Mat padėjėjai viešai kritikavo savo vyresnįjį, vidurio dalykų ministerį Ballinger'į, o Pinchot atvirame laiške į senatorių Dolliver'į ėmė ginti savo padėjėjus. Laiškas tapo perskaitytas senate — ir prezidentui Taft'ui nepasiliko niekas kit, kaip atstatyti nuo vietos drąsų girių užveizdėtoją ir jo pavaldinius.

Rodosi, mažas tai dalykas. Nesutikimai tarp viršininkų atsitaiko kiekvienoje administracijoje — bet šitame atsitikime eina ne apie administraciją, bet apie visuomenę, eina ne už kelis tukstančius metinės algos, bet apie milijonus dolerių, kuriuos nesąžiningi spekulantai bandė pavogti nuo žmonių. Barniai tarp Pinchot ir Ballinger'io bus ištirti kongreso komisijos, — tuo tarpu štai kokie žinotini kiekvienam Amerikos piliečiui dalykai:

1867 m. Suvienytosios Valstijos nupirko nuo Rusijos Alaską už 7.200 000 dol. Alaską buvo toli nuo Rusijos ir pelno nenesė, bet patekus į yankių rankas, pradėjo būti labai pelninga įvairioms piniginiams draugijoms. Pradžioje tik medžiota ir žuvauta, paskui susėkta auksas ir kokie mineralai. Privatinės kompanijos pradėjo tyrinėti didelius Alaskos plotus, taip kad šioje valandoje privatiniai monopoliai žino daugiau apie valdžiai priklausančias žemes, nekaip pati valdžia.

Vienoje Alaskos vietoje yra kalnas, po kuriuo guli daug—daug milijonų tonų kietosios anglies — viso vertybės daugiau, kaip pusantro bilijono dolerių. Dabar šitie milžiniški turtai yra Suvienytųjų Valstijų žonijos nuosavybe — ir, duok Dieve! tokia nuosavybe ir pasiliks. Bet trejetas metų atgal apie porą šimtų surankiotų iš visur valkatų paketino apsigyventi ant tos vietos, kur guli anglių sluogsniai. Šituos valkatas pristatė kokia tai kompanija, kurios galva yra Cummings. Valkatos po penkerių metų butų pardavę gautus žemės sklypus viršminėtai kompanijai, ir bilijoninė nuosavybė (bilijonas, tai tukstantis milijonų) butų patekusi į guodžios korporacijos rankas beveik uždyką (po 10 dol. už akrą.)

Dabartinis vidurio reikalų ministeris Ballinger anuomet buvo pasitraukęs nuo tarnybos (buvo pirm to vidurio reikalų ministerijoje, jei neklustame, vyriausiuoju žemės komisorium) ir tapo apgynėju Cummings'o reikalų. Buvo tatau dar prie Roosevelt'o. Buvusis prezidentas nesibijojo korporacijų. Todėl, patyręs apie pasikėsinimus išgauti tautos turtus guodžiųjų "interesų" naudai, susyk išleido paliepimą, kad neleistų apsigyventi ant milijonų akrų viešosios žemės, nors kongresas ir butų nubalsavęs atiduoti tuos akurus sodybininkams. Eilėje tų žemės plotų, kuriuose buvo uždrausta apsigyventi, atsirado ir Alaskos anglies padėliai.

Žinoma, piktumo buvo daug, bet Roosevelt'o "didelis pagalyš" nedavė pakelti garsių protestų.

Bet žiaurusis "didelio pagalia" nešiotojas išvažiavo į Afriką šaudyti levų ir nosragių, o jo vieton atėjo mandagiausias, amžinai šypsojantysis Taft. Viskas atsimainė. Ballinger tapo paskirtas ministeriu. Jisai — prisi-dengdamas išleistuoju kongreso įsakymu, kad reikią užgyvendinti didelius Alaskos plotus pionieriais — butų atidavęs milijoninius visuomenės turtus privatinėms organizacijoms, bet Glavis, Pinchot, Shaw ir kiti valdinin-

kai pradėjo tam priešintis. Kaip matome, drąsuoliai velija nustoti savo vietų, nekaip užkenkti visuomenei, kurios reikalams jie tarnauja.

Dienraščiai bando visą reikalą užmuilinti, aptemdyti — tečiau visuomenės sąžinė vis dėlto atbus, vis dėlto pasakys, kad Pinchot, Glavis ir kiti, ką išsižadėjo šiltos vietelės valdžios tarnyboje dėl visuomenės labo, yra vyrai dori, pilni civilinės drąsos ir tikri žmonių teisių apgynėjai. Kaip sako, juos remia Roosevelt, bet tikriausia čia ne kas kit, kaip tik visuomenės sąžinės ir sąmonės atbudimas.

JAU LAIKAS.

Laikas jau kilti, budėti, krutėti,
Su Dievo pagalba žengti pirmyn;
Laikas Tėvynę karštai numylėti,
Lietuvą branginti, eiti doryn!

Padėkim galvą, miegojus ligšiolei,
Tūnoti tamsybej, ilgėtis dangaus!
Jau laikas kariauti mums broliai
Su priešais Tėvynės dėl tikslo brangaus.

Nelemta jug mūsų Lietuvai pražūti,
Nors ją persekioja tironai pikti!
Nelemta jos tautai be tikslo supūti
Nors jos neapkenčia, nemyli visi!

Ji nori, gyvavus, gyvuoti liuosai,
Nuskratyt' nuo priešų, atsilsėti,
Sutraukti pančius vergijos visai
Ir po bangų-audrų savo kovą laimėti.

Jai reikia didvyrių, galingų vadovų,
Narsios kareivijos, apšarvotos ginklais.
Laikas apreikšt neteisybę valdonų!
Atstatyti krutinę, tapti laisvais.

15—1—1910.

Kebų Raganius.

Ar padoru taip daryti.

"Katalikas" labai nori įsigauti už Susiv. L. R. K. A. organą. Mēs tam nei kiek nesistebiname: jeigu organizacija nenori pati iš savės užlaikyti laikraščio, o be organo apseiti negali — tai juk bent kokiam laikraščiui atdaros durys teikti savąjį tavorą — siulyti už atsakomą mokestį savo patarnavimus organizacijai. Šitose lenktynėse gali dalyvauti be jokio savės pažeminimo ir kitųjų nuoskaudos "Katalikas," "Draugas," "Žvaigždė" ir bent koks kitas laikraštis. Už tatau vienas ant kito neprivalo pykti. Bet "Katalikas" griebiasi nepadorių įrankių. Jam pikta, kad "Draugas" patinka katalikams labiau, nekaip koks kitas laikraštis; jis mato, kad bisielgdamas taip, kaip elgiasi dabar, jis niekados netaps Sus. organu — todėl stengiasi kitus laikraščius, ypač "Žvaigždę" ir "Draugą,"

pažeminti, jiems užkenkti; vadinasi, jam, rodosi, kad kitų išpeikimais pats save pagirs, kitų pažeminimais pats augščiau iškils, ir tokiu būdu įsigaus už organą tai organizacijai, į kurios reikalus maišosi neprašytas ir nepageidaujamas.

“Katalikas” rašo (No. 2), kad jeigu “Draugas” bus paimtas Sus-o organu, tai iš to busianti sunki našta organizacijai. Kažin, kad taip “K-s” taptų Susivienijimo organu, ar būtų organizacijai koks iš to palengvinimas? Juk ir “Katalikui” rupi Sus-o pinigai — kitaip juk nesigrustų ten, kur diduma jo nenori, kitaip nemėtytų dolierių šimtais, kaip tai buvo praeitame seime... “Draugas” nesispendžia, kur jo neprašo: iš Sus. L. R. K. A. ligšiol už laikraštį jokių pinigų nėra gavęs, bet kad velija Susivienijimui geriau, nekaip koks kitas laikraštis, ir geriau jo reikalams patarnauja, todėl su daugeliu reikalų centro komitetas kreipiasi greičiau pas mus, nekaip pas kitą. Tai ir viskas!

Tame pačiame “K-ko” numeryje tapo atspaudintas laiškas kun. A. Kaupo į “Draugo” leidėjus. Tasai laiškas buvo visai privatinis, neskiriamas spaudon, todėl “K-o” redakcija neturėjo jokios teisės jo garsinti be autoriaus žinios ir leidimo. Tačiau pagarsino, pridėdamas nuo savęs (vardu kažinkokio kun. (?) X.) nepatikrintus ir mums kenksmingus patėmijimus. Laikraštijoje yra rubežiai, kuriuose reikia užlaikyti diskreciją. “Kat.” reikalingos diskrecijos neužlaikė, todėl peržengė laikraštijos etiką. Ar padoru taip daryti?

“Katalikas” nešioja labai gražų vardą, bet savo pasielgimais nuolatos tą vardą terlioja. Kelia katalikų organizacijoje ergelius dėl savo naudos, bando užkenkti katalikiškam laikraščiui iš pavydo, mėgina pasėti tarp lietuvių neužsitikėjimą Šv. Kazimiero Seserims iš puikybės (kad mat ateina į Chicago nepasivėlinusios pirmo “Kataliko” leidėjo) — žodžiu, galėtumėte užmesti Chicago organui visas septynias didžiausias nuodėmes, jeigu turėtumėte “Kataliko”... akis ir sąžinę.

Tai yra labai maža dalelė to, ką galėtumėte pasakyti kandidatui į Susiv. L. R. K. A. organą. Bet lai ir tos dalelės užtenka!

Redakcija.

Nuo Administracijos.

No. 2 šių metų „Kataliko“ 101-sios ir 15-osios kuopų sekretoriai, protestuodami prieš S. L. R. K. A. centro valdybą, visai prasilenkė su tiesa. Jie tvirtina, kad centro valdyba “per peilį brukanti kuopų sekretoriams “Draugą”, už kurį turėsiąs atsakyti Susivienijimo išdas.”

Viršui paminėtieji sekretoriai turėtų žinoti sekančius dalykus:

1. “Draugas” neturi nieko bendro su centro valdyba ir jokių sutarčių su S. L. R. K. A. nėra padaręs;

2. “Draugas” nereikalavo ir nereikalaus nei cento nuo valdybos už siuntinėjimą laikraščio kuopų sekretoriams. Kas nenori skaityti, tam “Draugas” nesiuočiama. Jeigu ir dabar kas “Draugo” nenori, lai duoda ži-

nią, mes tuojau sustosime jam siuntinėję. “Draugas” tik tuomet yra siunčiamas kuopų sekretoriams, kuomet jame rašoma apie Susivienijimo reikalus, ir už šią menką patarnavimą nereikalauja jokio atlyginimo. Jeigu-gi kai kokie kuopų sekretoriai gauna “Draugą” uždyką, tai tatai pasidaro greičiau per klaidą tų, ką daro ekspediciją. Nei pp. Lemontas, Kadzevskis nei kas kitas negali uždrausti “Draugui” tarnauti katalikų visuomenei.

3. “Draugas” kaip ėjo, taip ir eis.

4. Tvirtinimas, buk kunigai atsisakę palaikyti “Draugą”, yra visai neteisingas. “Draugą” palaiko ir kunigai ir šiaip jau žmonės katalikai, kuriems tikėjimo idealai guli arti prie širdies. Jie visa širdim tarnauja savo bažnyčiai ir broliams katalikams — ir tarnaus!

“Draugo” Administracija.

NAMINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

Apie apdovanojimą.

Kartais gal tėvams rodyties, jog visi jų geri norai ir pasiryžimai mažai arba jokios netur pasekmės. Te drąsos nenustoja gimdytojai, bet maldoje teįieško pagalbos. Nes, nors ir dvidešimtį kartų, kame nors, mes perspėtum ir draustum, tačiau vis klaidos pasitaikys ir nuopuoliai atsitiks. Juk ir suaugęs žmogus tankiai į tas pačias įpuola klaidas, kaip-gi gūvi kūdikio širdis visad galėtų susivaldyti? Tegul nemislija todėl tėvai, jog jie vaikus klaidingai auklėja ir te nenustoja kantrybės. — “Padėk viltį savo pas Viešpatį”, — o Jis malonė savo užstos, kas mums yra negalima. Šv. Monika penkiolika metų meldėsi už savo sūnų Augustiną. Jei ji kantrybės būtų netekus, tai ir jos sūnus niekad nebūtų buvęs teip dideliu šventuoliu: “teip daugelio ašarų vaikas negalėjo pražūti”. Dieviškoji malonė yra rasa, kuri visus tėvų rūpesčius tur suvylginti; todėl kasdien savo šeimynas paveskim Dievui, o Jis sutaisys jas. Mes, kad ir su didžiausiu savo pasistengimu, neatliksim visko.

Galima būtų plačiau apie tą, kas čia tik paminėta, rašyti. Pamatas ir kampinis auklėjimo akmuo yra tai išaukšto įpratimas į paklusnumą. Jei tas bus pasiekta, tėvų valdžia taps sutvirtinta, vaiko protavimo pajiegos bus sujudintos, o geri patarimai, paraginimai ir persergėjimai kris į derlingą dirvą ir velesniame vaiko amžyje. Teip mokina viens pedagogas: “Paklusnas vaikas — yra darbštus vaikas; paklusnas vaikas — yra doras vaikas; nes paklusnumas panaikina tinginiavimą ir kūniškumą”. — “Paklusni sūnus ir dukters bus Dievo laiminami, jie savo pergalėjimais galės girties,” sako Saliamonas Priežodžių Knygoje. Jie pergalės piktus savo pageidimus, kurie kyla priešai jų pačių teisų išmanymą ir priešai Dievo įsakus; jie pergalės svieta viliojimus, keliančius priešai kiekvieną Dievo įsteigtą valdžią ir kiekvieną vyriausybę.” Krikščioniškieji tėvai, darykite viską, kad dvesti vaikus į džiaugsmingą paklusnumą! Augant vaikų protui ir jų išminčiai bręstant, jie patys pamatys, kaip didelę mes jiems suteikėm geradarybę; ir po mūsų mirčiai jie bus mums dėkingi ir mūsų atmintį laimės.

Apie mandagumą.

Kas nori tarp žmonių pasisekimą turėti, tas privalo į svieta eidams mandagumu apsišarvuoti. Šią tiesą reik gerai vaikų domuman įdėti. Pirmas išpūdis, kokį padaro ant mūsų svetimas žmogus, tankiausiai esti patenkančiu ir sprendžiančiu apie jo būdą. Kiekvienas tad, pirm negu savo mokslą ir išlavinimą galės parodyti, privalo gerą ant žmonių padaryti išpūdį savo patogiu ir prakilniu pasielgimu. Mandagus žmogus yra visur pakenčiamas ir paguodojamas. Mandagumas ir padorumas pas žmones yra tankiai vartojami toje pačioje prasmėje. Stačiokiškas ir poniškas pasielgimas užgauna žmones ir gimdo priešus. Draugiškame gyvenime "nešifuotų deimentų" vertė yra, paprastai, žemai kaiunojama.

Paviršutinis žmogaus mandagumas su viduriniu jo širdies padorumu susijungia labai ankštai, ir veidmaniui sunku po padorumo ličina vidurinį žiaurumą užslėpti, nes širdis iš akių žiuri. Paviršutinis tikro mandagumo apsišaukimas labiau su vidurine dorybe vienijasi, mės manome. Tikras paviršutinis mandagumas yra tai tvirtas nekaltumo širdies skydas. Prakilnas mąstymo būdas apsišaukia patogiu pasielgimu ir malonių mandagumu. Tikrai dievotas ir prakilnus žmogus gal nebūti kartais apsišaukęs su etiketos painumais, bet nemandagių jis nebus niekad, net ir prie didžiausio linksnumo jis gerų papročių ribų neperžengs niekad ir niekad savo garbės nepažemės.

(Tol. bus).

Kritika ir Bibliografija.

Progresas. Savaitinis Laikraštis, M. I, No. 1, Philadelphia, Pa., 6 d. Sausio (January) 1910 m.

Kiekvienas naujas laikraštis visados apsiskelbia, kuo jisai yra, ką nori daryti, kokį turi uždavinį ir tt. Iš neaiškiai parašyto įžengiamojo straipsnio ("Naujas Laikraštis") galima spėti, kad "Progresas" nori išdirbti **lietuvišką dirvą** ir.... daugiau nieko. Bet kas yra toji **dirva**? — Iš vieno — kito užsiminimo reikia spėti, kad tai "minia." Mat į tą minią — dirvą buvo sėjama viena — kita **sėkla**, bet vaisiaus neišdavė, nes nebuvo atsakomai išdirbta.... Pridėta net iliustracija, kurioje trumpakelnis su mėnulio galva "Progresas" rodo su nykščiu į susiėmusias už plaukų "peržvalgas," "žinias," "ironijas" ir tt. Ar šiaip ar taip imsi, vis galima suuoti užpakalyje "Atlas Trading Association" siekius (toji draugija ir leidžia šitą laikraštį). Tatai gali patvirtinti "Pr-so" žodžiai (1 pusl.):

"Regisi, kad mės per daug gyvenome svajonėmis, ne kartą apleidžiant praktiškesnius, mums ir gana reikalingus daiktus."

Šitie "praktiškesnieji daiktai," kaip rodosi, tai "biznis". Mat "Atlas Trading Association" dalininkais yra karščiausieji socialistai: Bagočius, Širvydas, Dubickas

ir k. (žiur. skyrių: "Sparva," 11 pusl.). Juos Lietuvių Socialistų Sąjunga suspendavo iki seimui, o kitus dalinkus (dar nesuspenduotus) gal torturuos, degins ant laužo.... (tenpat).

Pervertus pirmąjį "Progreso" numerį, galima išdirbti nuomonę, kad Amerikos lietuviai socialistai galop pamatė, kad idėjų skelbiamas pelno neneša — todėl ir susimanė "**dirbti dirvą**," kaipo.... kapitalistai (?).

Šiaip jau labai peikti naujo laikraščio negalima. Tolesni numeriai gal pasirodys kitokiais, nekaip pirmasis.

Našlaitė. Drama keturių veiksmų, septyniuose atidengimuose (parašė M. Valinčius). Kaina 10c. So Boston, Mass. Turtu S. L. A., spauda "Tevynės", 318 Broadway, 1909.

Pasituris ukininkas Paulius, mirdamas palieka ukį ir savo mažą mergaitę Aldoną savo broliui, Juozui. Našlaitei Aldonai sunku gyventi: dėdė ir dėdienė muša ją, stumdo, išplikina akis, galop susimano ją nugalabyti. Juozas išardo tiltą, kuriuo Aldona eidavo kas dien prie savo motinos kapo, manydamas, kad našlaitė įkris į vandenį ir prigers. Bet čia įsimaišo į tarpą tarnaitė Barbora, persergsti Aldoną, pašaukia daktarą, kursai išgydo jai akis. "Drama" baigiasi tuo, kad daktaras nori vesti Aldoną, o žemsargis patupdo nedorą Juozą ir jo žmoną į šaltąją.

Toks yra "dramos" turinys. Iš bėdos galima būtų iš tos medžiagos parašyti griaudų skaitymėlių, panašų į "Kantrią Aleną," arba šiokią tokią melodramėlę. Bet iš po M. Valinčiaus plunksnos neišėjo niekas. Kalbos banališkos, situacijos nenaturališkos, ištemptos. Pav., pirmojo akto antroje scenoje Paulius į vieną minutą (taip, į vieną minutą!) spėja atsisveikinti su namiškiais, suvažinėti į miestėlį, pasisamdyti tarnaitę ir berną ir sugrįžti namo. Be ko, ir pati scena lyg juokams parašyta. Atvaidinti ją neimtų nei penkių minučių, o tuo trumpu laiku Paulius važiuoja (po pusryčių) samdyties šeimyną, grįžta namuose, susilaukia pirmųjų ir antrųjų gaidžių, priegula, nueina kapoti malkų ir įsikerta pirštą, o jo žmona Agota be jokios priežasties apalpsta ir numiršta. Kas tai? norėjimas pasityčioti iš skaitytojo arba iš publikos? — Ne, tai tikrai savotiškas, "lietuviškas" budas rašyti "dramas." Neįtikėtina taip-pat, kad nei iš šio nei iš to Aldona tampa 14 metų mergaitė, kad Barbora ir Stepas pasilieka taip ilgai (7 metus) pas Juozą, kad daktaras be jokios priežasties įsimyli į nepilnametę našlaitę, kad.... na, kur čia išskaitys visos nesąmonės: su jomis tegali lygintties vien nuolatiniai ir visai bereikalingi "apsikabinimai" ir "ėmimai į glėbį."

Šitas veikalėlis nevertas nei 10 centų (tokia "dramos" kaina) nei ilgensnės recenzijos. Tečiau parašėme apie jį truputėlį plačiau, dėlto kad jis tapo išleistas S. L. A. — vadinasi viešuoju turtu. Jau ką-ką, bet tik mėtyti organizacijos pinigus spaudinimui netikusių raštelių nepridera. P. Valinčius galėjo savais pinigais atspauzdinti savo dramą."

	Poskočimas Adomas	1.00
Lister Ave.	2316 Virbickas Juozas	1.00
	Daunis Petras	25
	Burzynskas Antanas	25
	2365 Laurinavičia Justinas	3.00
Clybourn Pl.	1609 Kaniauskis Jonas	50
	Lapinskas Lliudvikas	1.00
	Jonuška Agota	25
	Dirsunučia Barbora	50
	Kaniauskienė Juzė	50
Dickson St.	14 Budreckis Jonas	1.00
	1232 Rainevičia Juozas	1.00
N. Ashland Ave.	1259 Kuprys Feliksas	50
	Gulbinas Aleksandras	50
Bauwans St.	1351 Liudakevičia Boles.	50
N. Paulina St.	1349 Pareža Mykolas	50
W. Division St.	1648 Jurkėnas Tadas	1.00
	Baltakis Antanas	1.00
	Daunis Izidorius	1.00
	Daunys Pranas	1.00
Cleaver St.	1253 Jaškulis Jurgis	2.00
N. Paulina St.	1535 Petraitis Juozas	1.00
Noble St.	954 Zimkevičia Jeronimas	1.00
Cornell St.	1516 Brazauskas Juozas	1.00
	Andriejauskas Domininkas	1.00
W. Erie St.	857 Višėius Mateušas	1.00
N. Hermitage Ave.	1059 Makušėvičius Antanas	1.00
N. Ashland Ave.	1318 Milleris Petras	1.50
	Miškievič Jan	50
	1319 Radžius Kazys	1.00
	Budvietis Antanas	1.00
	Nagreckis Pranas	1.00
Cleaver St.	1249 Kremenckait. Kazė	1.00
	Kremenckaitė Judyta	2.00
Jeffer Ave.	1521 Jasulaitis Vincentas	1.00
Noble St.	531 Žigučė Marė	5.00
	Žigučė Agota	2.00

Viso	\$291.50
-------------	-----------------

Iš Chicago, Ill.

Kun. E. Stefanavičius iš Šv. Kryžiaus parap.	5.00
Šv. Pranciškaus Trețininkai	25.00

Iš Cleveland, O.

Kun. J. Halaburda	25.00
-------------------------	-------

Iš Girardville, Pa.

Kun. S. Pautienius	100.00
--------------------------	--------

Iš Homestead, Pa.

Kun. S. J. Čepananiš	50.00
----------------------------	-------

Iš McKees Rock, Pa.

Kun. J. M. Vaišnoras	50.00
----------------------------	-------

Iš Maspeth, N. Y.

Kun. N. Petkus 25.00

Viso: 280.00

KUN. A. STANIUKYNAS,
4557 S. Wood St., Chicago, Ill.

VAIKU SKYRIUS.

NARSUS STRAZDAS.

Morų katinas, rainis, mėgdavo pasmaguriauti; neradęs ko skanaus namie, jis eidavo giraitėn pakščiautų, kur, kopinėdamas medžių šakomis, suėsdavo mažuosius paukštelius.

Taip kartą, bepaukščiaudamas, jis užėjo strazdo lizdą. "Didelis laimėjimas!" — manė katinas, pamatęs lizdelyje penkis paukštyčius. Akis katino iš džiaugsmo pagavo žvilgėti; jau jis norėjo juos praryti, tik staiga parlėkė paukštyčių motina.

Pamačiusį rainį, ji užsėdo jam ant galvos ir pradėjo smarkiai kulti jam galvon ir į akis; taip kad šis, lyg padūkęs, baisiai kniukdamas, nudūmė šalin nuo lizdo, užmiršęs apie mažuosius strazdelius.

Dideliai džiaugėsi strazdai, išviję lauk klastorių katiną.

Ksav. Vanagėlis.

JAUNUTĖ.

Sugrižęs namo iš mokyklos, Vitautėlis rado Jaunutę ir Algirduką prie savo stalelio, ant kurio jiedu, sudėję savo žaislus, ramiai sau bešeimininkavo. Vitautėlis, baisiai supykęs, numetė nuo stalo ant grindų brolio rituliukus, popierą ir įvairių spalvų pieštukus, ir sesers skaruliukus ir mylimąją lėliukę, kurios visas gražus veidukas ant grindų sutrupinėjo į smulkias šukes.

— Palauk! — tarė užrustintas Algirdukas — einu pasakysiu tėvui, tad žinosi, ar taip elgties galima!

Ir nubėgo jis kitan kambarin su skundu pas tėvą.

Jaunutė gi, pakėlus lėliukę, su ašaromis akyse, žiūrėjo ant sutrupėjusios jos galvelės. Tuo tarpu duryse pasirodė tėvas su Algirduku.

Tą pamatęs, Vitautukas nuleido akis, paraudonavo ir nebežinojo, ką su savim daryti; bet Jaunutė, dar labiau išsigandusi, pribėgo prie tėvo ir, pabučiavus rankon, tarė:

— Nepyk, tėvužėli, nes mudu esava kalto, kadangi sudėjova savo žaislus ant jo stalelio, ko jis labai nemėgsta. Mes jau sutiksiva patį, nepyk, tėvužėli!... nes taip nesmagu, kaip tu rūstus!

Jaunutė pradėjo verksti, kalbėdama į tėvą, nes gaila jai buvo lėlės ir Vitautėlio; ji norėjo, kad tėvas nepyktų ant jo.

Tėvas meiliai nusišipsojęs, priglaudė prie širdies gerą dukrelę ir ją pabučiavo. Tuo tarpu ir Vitautas, priėjęs prie sesers, tyliai kalbėjo:

— Jaunute, dovanok man! Aš labai bauriai pasielgiau. Tegul tėvukas nubaus mane.

Tik Algirdukas stovėjo sugėdintas.

— Tad susitaikykim! — tarė Jaunutė, visai nusiraminus ir ištiesus abi rankėli į brolius.

Tėvas dar kartą pabučiavo gerą dukrelę i tarė:

Tėvas dar kartą pabučiavo gerą dukrelę ir tarė:

— Te laimina Viešpats tavę, brangioji dukrelė! Tu visuomet būk taip gero būdo.

Ksav. Vanagėlis

DU AUKSINUKU.

Šeimininkas, pašaukęs savo tarną, dar jauną vaikną, jam tarė:

— Štai tau du auksinuku; nubėgk krautuvėn ir už vieną pirk si muilo, o už kitą — cukraus.

Nubėgo tarnas, bet neilgai trukus grįžo namon be nieko.

— Kodėl tu nepirkai nei muilo, nei cukraus? — klausė šeimininkas.

— Dovanok, tamista!... greitai man besiskubinant, susimaišė saujoje auksinukai, — skundėsi vaikiną, labai susirūpinęs: — dabar aš nežinau, kuris auksinukas man buvo duotas muilui, o kuris cukrui; todėl grįžau pasiklausti.

Nusijuokė šeimininkas ir tarė:

— Jau laikas būtų tau daugiau proto turėti.

Ksav. Vanagėlis.

KUR KRAŠTAS MŪS?

Didi kaimai ir turtingi;
Žmonės tvirti dirbt netingi;
Gražus dera ten javai,
Geras laukas yr' labai!

Graži žemė amžin bus....
Lietuva tat — nams mūs!

Paukščiai ošin' žalius krūmus;
Žolynai dabina rūmus,
O darželiuose žiedai
Ir daržovių nemažai....

Graži žemė, sviestas gražus;
Lietuva tat — kraštas mūs!

Ksav. Vanagėlis.

P-lė Teresa Kobelinskaitė liepos 26 d. gavo pavelijimą išleidinėti lietuviškai mėnesinį laikraštį

„LIETUVAITĖ“

Laikraštis bus vedamas sulig šios programos.

- 1) Straipsniai apie doros ir visuomenės dalykus.
- 2) Žinios apie moterų klausimą.
- 3) Apysakos, eilės, poetiški veikalai, mokslieki straipsniai.
- 4) Žinios apie moterų ūkį, prekybą, amatus, pramonę ir tt.
- 5) Spaudos apžvalga, spaudinių kritika, naudingi straipsneliai.
- 6) Trumpos žinios iš svetur, ypač apie moterų judėjimą, auklėjimą ir apšvietimą.
- 7) Redakcijos atsakymai.
- 8) Apgarsinimai

KAINA metams su prisiuntimu 2 rubliu, pusmečiui 1 rublis.

Pinigai ir rankraščiai galima siųsti šiuo adresu:

Kaunas, „Lietuvaitės“ redakcija, prie Liet.-Kat. Mot. Draugijos.

pražūti. Dieviškoji malonė yra rasa, kuri visus tėvų

P-lė. Viera Saglinaitė rugpiūčio 2 d. gavo pavelijimą išleidinėti lietuviškai juokų ir pašaipos (satyros) mėnesinį laikraštį

„GARNI“

Sulig sekančios programos:

1. Satyriški straipsniai, patėmijimai, etiudai, paliečiantį mūsų kasdieninį gyvenimą.
2. Eilės, sakmės, epigramos ir tam panašūs juokų ir pašaipos veikalai.
3. Satyriška lietuvių gyvenimo apžvalga.
4. Satyriška lietuviškos spaudos apžvalga.
5. Satyriška lietuvių dailės apžvalga.
6. Ištraukos iš kitataučių juokų laikraščių.
7. Karikatūros ir juokingi piešinėliai.
8. Redakcijos atsakymai.
9. Apgarsinimai.

KAINA metams 1 rub., atskiro numerio 10 kap. Pirmutinis n-ris išeis prieš Naujus Metus. Rankraščiai ir pinigai reikia siųsti šiuo adresu:

Kaunas „Garnio“ redakcija prie Liet.-Kat. Kningyno.

Užsirašykite „Draugą“

!!! PUIKI DOVANA LIETUVOS ARTOJAMS !!!
**JAU METAS UŽSISAKYTI
1910 METAMS**

„Žemdirbys“

cina II. metai

ūkio, prekybos ir pramonijos reikalams pašvęstas laikraštis.

„Žemdirbys“ eina du sykiu per mėnesį.

„Žemdirbys“ politika visai neužsiima.

„Žemdirbys“ rūpinasi tik pakelti Lietuvoje ūkį, prekybą ir pramoniją.

„ŽEMDIRBIO“ KAINA:

metams 3 r., pusei metų 1 r. 50 k., 3 mėn. 75 k.

Visi skaitytojai, kurie iškart užsimokės už „Žemdirbį“ už ištisus 1910 metus, gaus dovanų dviejų rūšių daržovių sėklų.

Be to, „Žemdirbys“, norėdams išplatinti tarp savo skaitytojų geresnius ūkio įrankius, kasmet skirs išliosavimui tarp savo skaitytojų bent po kiek ūkio įrankių ir kitokių ūkyje reikalingųjų daiktų, o taip pat ir ūkiškų knygų.

1910 metais „ŽEMDIRBYS“ skiria išliosavimui tarp savo metinių skaitytojų šiuos duiktus:

- 1) tris vienavagių plūgus, 2) du kaupiku (t. y. du tam tikru plūgu šakniavaisiams apkaupti, aparti) 3) vieną drapaką, 4) vienas svarstyklės, 5) vieną „Dadano“ sistemos rėmelinį avilį, 6) dvejus žirkles vaismedžių šakoms karchyti, 7) penkias knygas A. Zuvies „Apie Ūkininkavimą“ (abidvi dali), 8) penkias knygas M. Veito „Apie gyvulių ligas ir jų gydymą“.

IŠVISO 20 DAIKTŲ.

Kas todėl išanksto užsimokės už „Žemdirbį“ iškart už ištisus 1910 metus, tasai dalyvaus augščiau minėtųjų daiktų liosavime ir galės ką nors laimėti.

SIUNČIANT PINIGUS REIKIA DĖTI TOKSAI ADR.
G. VILNO, ANTOKOL VOJENNA-GOSPITALNAJA
ul. No 3. Russia—Lithuania.
REDAKCIJA ŽURNALA „ŽEMDIRBYS“.

REIKALINGAS ZECERIS, GERAI SUPRANTANTIS „JOB WORK.“ KREIPTIES Į „DRAUGO“ REDAKCIJĄ.

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodelius, gvarantuojamus 25 metams. Lenčiugelius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims. Visokias knygas, ražančius, škaplierius, kryželius, taipogi turiu visokių vaistų. Visus tuos daiktus prieš Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siunčiu už pigiausias prekes. Mano adresas:

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street,

Scranton, Pa.

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu

daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausią Lietuviszką Banką Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčių ant Geriausių Linijų

Siunčia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigus. Išdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9-tai val. vak. Nedėlioj: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietišku knygų visokiame kalbose :: :: :: ::

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.

Persamdo karietas vestuvėms, krikštinoms ir t. t.

Prima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27 - 39 A
Keystone Main 42 - 18 D

DR. MENDELSON,

LENKISZKAS GYDYTOJAS

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Įvairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

"DRAUGO" AGENTAI:

St. Stanevičius, 3206 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Antanas Kasparavičius, 27 E. 23rd St., Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas, Forest City, Pa.
Kazimieras Skripstunas, P. O. Sugar Notch, Pa.
Antanas Gudaitis, Box 73, Silver Creek, Pa.
V. Leskevičius, P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas, 573 Canfield Ave., Detroit, Mich.
J. Žemaitis, 126 South Pear St., Shenandoah, Pa.
T. Kikievič, Box 167, Minersville, Pa.
M. Karbauskas, 52 G. Street, So. Boston, Mass.
L. Švagždys, 171—5th Street, So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis, 1438 Western Ave., Allegheney, Pa.
A. Radzevič, 194 New York Ave., Newark, N. J.
A. Klimavičaitė, 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
A. Pocius, 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
M. Duda, 51 W. — 25th Street, Chicago, Ill.
K. Strumskis, 2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
Šaulys, 168 Beakon Street, Brighton, Mass.
J. Bartoševič, 4417 Marshfield Ave., Chicago, Ill.
J. Puselninkas, 722 Washington Ave., Braddock, Pa.
V. Bielauskas, 468 Northampton St., Easton, Pa.
M. Urbanavič, Box 33, Thomas, W. Va.
J. Antanaitis, Box 22, Swoyes, Pa.
Pr. Bukantis, 96 Centre Street, Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia, 1657 Tioga St., Shamokin, Pa.
Ant. Baranauskas, 1214 Railroad St., Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavičia, 1114 Cedar Ave., Scranton, Pa.
J. Versiackas, 65 Davidson St., Lowell, Mass.
Ignas Mkalojus, 1028 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.
Jos. Robynsky, 163 First St., Elizabeth, N. J.
Myk. Vaicenavičius, 2 River St. Pl., W. Lynn, Mas.

Mike Šlapikevičius

Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa

Fel. Bugnelis, 454 Main Ss., Edwardsville, Pa.

Jurgis Grigutis, 38 Kedorr St., Wilkes-Barre Pa.

VIENTINĖ LIETUVIŠKA DIDELĖ KRAUTUVĖ.

Geriausių armonikų, skripkų, klarnatų, koncertinių trubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausią dziegorėlių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolčikų, gerų britvų, drakvojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, rašančių, škaplerių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių gromatų rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų alatoriukų ir pavinėjavonių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. markę, o apturėsi No. 3 Kataliogą su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klijos o prekės pigesnės kaip kitur; orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus. Kvietiu visus atkankyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St., St. Dep. D. Brooklyn, N. Y.

A. & J. HURWITZ,

— BANKIERIAI —

42 East Market Street, — WILKES-BARRE, PA.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siūnčių pinigų į visas pasaulio dalys. Atlieku daviernastis su maskolijos valdžia ir kitokius reikalus. Lietuviai kreipstės prie manęs, o busite užganediti.

OFFICE NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa. ..

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

Naujas Telefonas 1005.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. :—

Specijalistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterių ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet, nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGO"**SPAUSTUVĖ**

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINIGIAI

Konstitucijas, Plakatus, Tikičius, Užkvietimus ir Kitokius Darbus

RAIDĖS STATOMOS DIDELE-NAUJAUSIOJO PATENTO-MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St.

Wilkes-Barre, Pa.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET. RYMO-KAT. AMERIKOJE:

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas

P. O. Giradville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS seretorius,

457 — 17th St., Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:

JONAS VIERAITIS,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VAŠKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygis,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

Tautietai! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontrakterius MIKAS SLAPIKEVIČIUS, New Philadelphia Pa.

Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas

KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: REV. S. PAUTIENIUS,

GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMŲ PATIS.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityt ir rašyt be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyt be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: P. MIKOLAINIS,

Box 62

NEW YORK CITY.

BEN. J. KMELEWSKI

— NAUJAS TELEFONAS 1357. —

Parsiduoda laivakortės ant geriausių linijų. Siūnčia pinigus į seną kraują greitai ir saugiai. Žemės ir Notarijaus dalykai taipogi doviernastis.

102 — 104 Sherman St., — — WILKES-BARRE, PA.